

Maden - İş'den HABERLER

NEWS REPORT

Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. Alibaba-Türbe Sok. No. 18 Kat. 3
İSTANBUL (TURKEY)

23/8

KAVEL İŞÇİLERİ KAHRAMANLIK NUMUNESİ OLDU.

Türkiye Maden-İş Sendikasının, Vehbi Koç'a ait İstinye'de kurulu Kavel Kablo Fabrikasında çalışan üyelerinin, istismara karşı direnme hareketleri, halen devam etmektedir.

İşverenin Kanunsuz hareketlerini protesto mahiyetindeki işçilerin işi bırakma olayı, Lokavt olarak bu gün (7.Şubat.1963) on üçüncü gününü idrak etmiş bulunmaktadır.

ON İKİNCİ GÜN SAKİN GEÇTİ.

Direnmenin 12 inci günü olan dün diğer günlere nisbetle oldukça sakin geçmiştir.

İşçiler gece ve gündüz guruplar halinde fabrika etrafında nöbet beklemekte ve geceleri Fabrika karşısında branda bezinden kurdukları 12 metre uzunluğundaki büyük bir çadırda ateş yakarak nöbet haricinde yatıp dinlenmektedirler.

İşçiler, Fabrikaya Polisten başka hiçbir kimseyi sokmamakta ısrar etmekte ve bunda büyük bir başarı göstermektedirler. Dünde Fabrikanın 200 metre mesafesinden geçen, işçilerin (Grev Hattı) tabir ettikleri yere kadar fabrikanın memurları bir minübüs ile gelmişler, işçiler memurları bu sınırdan içeri geçirmemişlerdir.

ÜÇ MEMUR FABRİKAYA ALINDI.

Memurlar, işçilerin ücret hesaplarını yapmak üzere fabrikaya girmek için işçilerden izin istemeleri üzerine işçiler derhal toplanarak meseleyi müzakere etmişler, bir muhasip ile ancak iki yardımcısının içeri alınmasını kararlaştırmışlardır. Bununla beraber, içeri giren memurların, işçi ücretleri ile işleri yapıp yapmadığını kontrol etmek maksadıyla aralarından seçtikleri bir temsilciyi içeri giren memurların yanına kontrol olarak göndermiş, diğer seçtikleri bir temsilciyi de fabrikanın telefon santralında vazifelendirerek, içerideki memurların dışarı ile irtibat kurmasına mani olmuşlardır.

FABRİKANIN ÜCRETİ REDDEDİLDİ.

Diğer taraftan işçiler, dün öğleden sonra fabrikanın vermek istediği ücreti almamıştır. Çünkü, işveren işçilere ait tahakkuk ettirdiği ücret yekûnundan, Fabrikaya borçlu işçilerin borçlarının tamamını kesmek istemiştir. Halbuki, Fabrika bu borçları, diğer fabrikalarda da olduğu gibi aylık taksitlerle ödemek şartı ile işçilere vermiş bulunuyordu. İşçiler, tahakkuk eden ücretleri almayınca, ücret olarak işyerine getirilmiş otuzbin küsur Lira işyerinin kasasında kilitli kalmıştır. Çünkü işçiler, bu paranın da geri götürülmesine müsaade etmemişlerdir.

SENDİKA PARA DAĞITTI.

Türkiye Maden-İş Sendikası, işçilerin para alma günü olan dünkü gün, Fabrikanın teklif ettiği ücreti, işçilerin (aç ölmeye razıyız) diyerek reddettiğini öğrenince, bu gün derhal Sendika muhasibini bir çanta para ile işyerine göndermiş, işçilerin isteğine göre kendilerine para yardımında bulunmuştur.

İşçiler, Sendikanın beklenmedik aniden bu para yardımı karşısında, bütün dertlerini unutupmuşlar, Anayasa Teminatı altında olduğu halde İşveren tarafından insafsızca çalınan hakları verilmedikçe, her ne pahasına olursa olsun haklı davalarından dönmeye bir defa daha yemin etmişlerdir.

TÜRKLER KONUŞTU.

Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler, (Kardeşlerim haklıdırlar. Onların bu haklarının zerresinin çığnemesine asla müsaade etmiyeceğiz. Ve zerresinden asla vazgeçmiyeceğiz. En küçük her lokmamızı mutlaka onlarla paylaşmaya azimli ve kararlıyız. Onları aç bırakmıyacağız. Sendika olarak, bu hususta gerekli her türlü tedbiri almış bulunuyoruz.) demiştir.

Sendika, ayrıca bütün Türk işçilerini, İstinye'de sosyal dava uğruna alıkla mücadele halinde olan kahraman kardeşleri için onları yardım kampanyasına davet etmeyi kararlaştırmıştır.

x x x

LOKAVT KAT'İLEŞTİ.

Haddizatında Kavel Kablo Fabrikası işçilerinin 27.Ocak.1963 tarihinden itibaren işi bırakma hareketleri Lokavt mahiyetinde idi.

Çünkü İşveren, 5 senedir işçilerin kıdem süresine göre verilmekte olan ikramiyelerin şartlarını bu sene değiştirmişti. İşverenin, iş akdinde yaptığı bu değişikliği zorla kabul ettirme çabası karşılığında işçilerin 31.Aralık.1962 tarihinde iş yerinde yaptıkları protesto toplantısına içerliyen işveren, Ocak.1963 ün ilk haftasında Sendikanın Şişli Şubesi Başkanı ve işçi mümessili ile diğer üç Sendika Temsilcisini (Mikrop) diye işten atmıştı. Diğer taraftan beş senedir son ferdine kadar, Türkiye Maden-İş Sendikasına aza olan üyeleri, Fabrika tarafından hazırlanmış istifalara zorla imza attırarak, Sendikadan istifaya zorlamıştır.

Bu sebeplerle işçiler, çığnemen kanuni hakları karşısında 27.Ocak.1963 tarihinde işbaşına gelerek çalışmamışlardı. Hakları iade edilmedikçe çalışmıyacağı anlaşılan işçiler, Fabrika tarafından işyerine getirilen noter memuru vasıtasıyla, 1.Şubat.1963 tarihinde işten çıkarılmış ve ertesi günü işyerine 200 Polis getirilerek içeri alınmışlardı. Böylece, İşveren İşçilerin tamamını işten çıkararak Lokavt hareketini kesinleştirmişti.

Bu durum karşısında Sendika, İşvereni Lokavt suçundan derhal Savcılığa verdi ve dava açtı.

x x x

OLAY DEVLET ve HÜKÜMET REİSLERİNE DUYURULDU.

1.Şubat.1963 tarihinde olay yerinde 200 Polis, Sarıyer Savcısının emriyle hadise mahallinde vazife almış bulunmaktadır.

İki gün önce İstanbul Emniyet Müdürlüğü tarafından alınan bir tertibatla, işçiler ceza kanununa göre yol kesme suçuyla suçlandırılmak istenmişse de bunda Polis muvaffak olamamıştır.

Çünkü, Sendika Hukuk Müşavirliği olayı derhal hukukî yönden incelemiş, işçilerin hareketini, yol kesme suçuyla suçlandırmanın imkânsız olduğunu ve Polisin müdahalesinin yersiz ve haksız olduğunu, Sendika Genel Başkanlığına rapor etmiştir. Bu durum karşısında Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler, derhal birer Yıldırım Telgraf-la olayı, Sayın Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel, Sayın Başvekil İsmet İnönü, ile İç İşleri, Çalışma Ve Adalet Vekillerine duyurarak, Polisin haksız ve Anayasaya aykırı müdahalesinin durdurulmasını istemiştir.

Bunun üzerine, Polisin müdahalesi durmuştur. Polis işyerinde sadece bekleme vazifesi ifa etmekte, her hangi bir müessif hadisenin tahakkukuna mani olmak için vazife almış bulunmaktadır.

Telgrafın metni şudur :

İstanbul İstinye Kavel Kablo Fabrikasında çalışan 220 işçi, İş Akdinin değiştirilmesi mahiyetindeki işveren tekliflerini kabul etmemesi sebebiyle, hepsi bir anda işten çıkarılmıştır. İşverenin Lokavt suçunu protesto için işyeri önünde işe dönmek maksadıyla toplanan işçileri, Emniyet Müdürü 200 kadar Polisle dağıtmak ve Anayasa teminatı altında bulunan haklarından vazgeçirmek için zor kullanmaktadır. İşçiler 10 gündür açtır. Ekmeklerini kaptırmamak için işyeri mahallinde gece gündüz beklemektedirler.

Herhangi bir müessif hadiseye meydan vermemek için polisin kanunsuz müdahalesinin durdurulması ve işçilerin haklarının teslimi için gerekenin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Türkiye Maden-İş Sendikası
Genel Başkan
Kemal TÜRKLER

x x x

İŞVEREN YENİ İŞÇİ ALMAK İSTEDİ.

1.Şubat.1963 tarihinde bütün işçiler için noter marifetiyle çıkış muamelesi yapan İşveren, işyerine yeni işçi almak üzere derhal gazetelere ilân vermişse de, müteaddit günlerde iş için müracaata gelen işçiler, işyeri önünde işini başkasına kaptırmamaya yürekten azimli 220 işçiyi toplu halde görünce, İşveren kendilerine milyon verse de çalıştıracaklarını söyleyerek, dertli kardeşlerinin dertlerine ortak olmaya çalışmışlardır.

Esasen çalışmak isteyen olsa dahi, içeri girmenin imkânı olmadığı gibi, içerde müracaat için bir tek memur bulmak dahi imkânsızdır.

İSTİNYE HALKI DA ÜZGÜN.

İstinye'de oturmakta olan halk, çocuk ve ihtiyar olmak üzere, günün her saatinde olay mahalline gelmekte, işçilerle ilgilenerek onlara büyük ölçüde manevi destek olmaktadır. Hele bir kaç yetmişlik nine, işçilere geçmişteki dedelerinin büyük güçlük ve imkânsızlıklar içinde elde ettikleri kahramanlıkları hatırlatarak, haklı davalarından dönmemeleri için işçilere kuvvet kaynağı olmaya çalışmaktadırlar.

Diğer taraftan İstinye halkı, işçilere günün muayyen saatlerinde sigara,yemek, ekmeğe dağıtarak yardımda bulunmaktadırlar.

x x x

SİNE - İŞ'in ÖRNEK HAREKETİ.

Yeni kurulmuş bulunan Sinema İşçileri Sendikası, olayla çok yakından ilgilenmektedir. Sendikanın Başkan ve İdarecileri, Maden-İş Genel Başkanlığına muhtelif vesilelerle, İstinye'de direnme hakkını kullanmakta olan işçi kardeşlerine her türlü yardımı bir vazife bildiklerini ve böyle bir davada Maden-İş'le mutlaka beraber olduklarını bildirmişlerdir.

Sine-İş, ayrıca, İstinyedeki işçilerin üç günlük işçilerini vermeye karar verdiklerini de açıklamıştır. Ayrıca, Sine-İş, olay mahallinde bir haftadır hadiseyi filme almaktadır. Olaydan sonra bir dökümanter film hazırlayarak, Türk Sosyal hayatına hatıra olmak üzere Maden-İş'e hediye edecektir.

İki gün önce bu olayla ilgili olarak fevkalâde bir toplantı yapan Sine-İş İdare kurulu, toplantıyı gece saat 02.00 de bitirdikten sonra, İstinye'de olay mahalline giderek işçilere manevi destek olmak istemiştir. Olay yerindeki işçilerin büyük manevi varlık içinde olduklarını gören Sine-İş İdarecilerinin gözleri yaşarmış, bir idareci (Biz onlara manevi kuvvet vermeyi düşünürken onlardan manevi kuvvet aldık) demiştir.

TERSANE İŞÇİLERİ OLAYI DESTEKLİYOR.

Evveldi günü, İstinye tersanesinden olay mahalline gelen 400 kadar işçi, Kahramanlık destanı yaratmakta olan kardeşlerine, manevi destek olmuşlar ve para yardımı için aralarında kampanya açtıklarını bildirmişlerdir.

Bunu duyan tersane işyeri amiri, dün işçilerden 35 tanesini sorguya çekmiş (Niçin olay mahalline giderek böyle uygunsuz bir harekette buldukları) hakkında ifade almıştır.

Bu üzücü hadiseye sinirlenen 1000 den fazla tersane işçisi, dün tekrar olay mahalline gelerek, tersane amirini protesto etmiş, gerekirse kendilerinin işi bırakarak tersane amirine güzel bir ders vereceklerini bildirmişlerdir.

x x x

KARAYOLLARININ DESTEĞİ.

Dün akşam Karayolları işçileri Sendikası'ndan bir heyet akşam saat 21.00 de Maden-İş Sendikası Genel Başkanını ziyaret ederek, her zaman olduğu gibi, bu olayda da daima Maden-İş'le beraber olduklarını bildirmişlerdir. Kardeş Sendikasının İdarecileri ayrıca, maddi yardımda bulunmak için, üyeleri arasında bir maddi dayanışma kampanyası açtıklarını ve olayı manen desteklemek bakımından bir program hazırlamakta olduklarını bildirmişlerdir.

DAYANIŞMA ŞUURU GELİŞİYOR.

Silahtarağa'da kurulu Vehbi Koç'a ait Türk Demir Döküm Fabrikası işçilerinin, İstinyeli kahraman kardeşlerini destekleme maksadıyla, sakal grevine başladıklarını gören, Fabrika Umum Müdürü işçi temsilcilerini çağırarak, onları sigaya çekmek istemiş, fakat muvaffak olamamıştır. Çünkü, işçiler artık eski baskı altında çalışma günlerine paydos demenin zamanının geldiğini bildirmişler, kendilerinin de senelerdir verilmeyen bir çok hakları bulunduğunu, İstinye olayı bu hafta içerisinde neticelenmezse kendilerinin de istikbal endişesi içerisinde olduklarını bu sebeple kendilerinin de gelecek hafta aynı çareye başvurmalarının mümkün olduğunu söylemişlerdir. Bilâhare Umum Müdür, durumu derhal Vehbi Koç'a bildirerek Kavel Olayı kısa zamanda halledilmezse aynı olayın Türk Demir Döküm Fabrikasına da sirayet etmek üzere olduğunu bildirmiştir.

Diğer taraftan işyeri işçi temsilciliği işçilere bir bildiri yayınlamıştır.

Bildiride şöyle denilmektedir :

İşçi Kardeş,

Senin gibi hak arayan işçi kardeşlerinden Kavel Kablo Fabrikasında çalışanların başına gelenleri biliyorsun. 220 işçi kardeşin 5 yıldanberi verilen yıllık ikramiyelerinden mahrum edildiler. Hak arayan Sendika Temsilcisini ve ona destek olanları İşveren hemen işten attı, kanunları çiğnedi.

Arkadaş,

Bizler, kanunların hâkim olmasını isteyenleriz. Hakkımızı çiğnetmek için el birliği ile çalışan fedakâr, fakat karnı doymayan, üstü başı insanca yaşadığımızı göstermeye yetmeyen bizler bu kanunsuzluklara karşı gelinmesini bilenleriz. Nitekim Sendikalı arkadaşlarımızın kendi uğurlarına işten çıkarıldığını gören Kaveldeki bütün işçiler, İşverenin kanuna karşı gelmesi üzerine işbaşı yaptı, fakat çalışmadı. Çünkü ne ikramiyeleri verilmişti, ne de hak arayan temsilcileri işte çalıştırılmıştı.

İşçi Kardeş,

220 işçi, çoluk çocuklarının aç kalmaları pahasına hak çiğnetmek için çalışmamayı göze aldı. Fakat İşveren yine kanunsuzluk yaptı, 220 işçiyi işten çıkardı. Fabrikaya sokmadı. Yerine yeni işçiler bulmak için gazetelere ilân verdi. Emeklerinin hakkını alamayanlar, İşvereni bu kanunsuz hareketinde başı boş bırakmaya karar verdi. Fabrika etrafında bekledi, çadırda yattı. Gaz lâmbası yaktı, Çalı çırpı toplayıp tutuşturdu, ısınmaya çalıştı. Bu şuurlu birlik ve beraberlik karşısında bütün Sendikacılar Kavel'deki 220 Kahramanı destekledi. Onlara yardıma başladı. Komanyalar hazırlandı. Fabrika önünde çorba kazanları kaynatıldı. İşçiler, sizlerin meslektaşlarınız yılmadan hak arama hareketine devam etti.

Ya sen ne yaptın arkadaş ?

Sana düşen görevi düşündün mü ?

Evet, ne yapacağını bilen işçiydin sen.

Evet, kendine düşen görevi düşünen ve işaret bekleyen şuurlu arkadaşın sen. Temsilciliğe hislerinizi bildirdiniz. İsteklerinizi duyurdunuz. Bizden hareket emri beklediniz. Var olun.

İşte şu bildirimizle sana görevini yazılı olarak bildiriyoruz :

Sakalınızı kesmeyeceksiniz. Sakal bırakacaksınız. İşvereniniz sizi sakallı gördükçe, başka fabrikada Kavel'de hakları çiğnenenlere destek olduğumuzu anlayacak.

Bir taraftan sakal bırakırken öte yandan gönlünden koparı Tensilciliğine ver. Çoluk çocukları ile hak arayanların ayakta durabilmelerine yarayacak maddi yardıma katıl.

Bu mücadele gününde yalnız değilsin. Bir elin nesi var, iki elin sesi var; Biliyorsun : Damlaya damlaya göl olur. Kaç kuruş verirsen ver, maddeten ve manen Kaveldaki kahraman 220 kardeşine yardım ve destek elini uzat.

İşte görevin.

Görevini yap arkadaş.

Görevini yap ki yarın sen de haksızlığa uğ ama

Türk Demir Döküm Fabrikası İşçi
Temsilcileri.

Baş Mümessil : Sabri Kıruc, Mümessil : Şinasi Kaya, Arif Çat, Hüseyin
İyitemiz.

Türk Demir Döküm Fabrikası işçilerinin kendi aralarında açtığı yardım kampanyası hızla gelişmektedir.

x x x

Diğer taraftan 400 kişi çalışmakta olan Edirnekapı dışında kurulu İbrahim Uzel Oto Makas ve Yedek parça fabrikası ile, Küçükköy Andon Zozo Döküm Fabrikası işçileri de sempatik olarak sakal grevine başlamışlardır.

Ayrıca her iki işyeri işçileride aralarında Kavel İşçileri için bir yardım kampanyası açmışlardır.

x x x

AMPUL FABRİKASINDA BASKI TEPKİ YARATTI.

Kavel İşçilerine yardım için General Elektirik Fabrikası işçilerinin açtığı yardım kampanyası münasebetiyle yardımda bulunan işçilerin isimlerini gazetede okuyan işveren, işçilere (Yardım yapacak kadar ücret aldığınız göre, şirketin ortağı bulunan Vehbi Koç, artık sizlere zam yapmayı bundan böyle reddedecektir.) şeklinde baskı yapmaya kalkmıştır.

Buna karşılık işçiler, asla bu boş tehditlerden asla korkmadıklarını bildirmişler, zam hakları gasbedildiği takdirde, İstinyeli Kardeşlerinden asla geri kalmıyacaklarını söyleyerek, (bundan sonra çığnenen haklarımızı nasıl kurtaracağımızı İstinyeli kardeşlerimizden artık çok iyi öğrendik.) demişlerdir.

Bu ümit edilmedik tepki karşısında İşveren vekili, durumu telefonla derhal Vehbi Koç'a bildirmiştir.

x x x

Sayın Halis Bilici
İstinye Hanım sok. No:5
Şehir

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI